A large iceberg floating in the ocean. The tip of the iceberg is visible above the water surface, while the much larger, jagged base is submerged underwater. The sky is bright blue with a sun and some clouds. The water is a deep blue.

KONFERENCE OM UDVIKLINGSHÆMMEDE
LOVOVERTRÆDERE 22. SEPTEMBER 2021

Ved

 Center for
Oligofrenipsykiatri

A large iceberg floating in the ocean. The tip of the iceberg is visible above the water, while the much larger, jagged base is submerged underwater. The sky is blue with some clouds and a bright sun in the upper right corner. The water is a deep blue.

Mellem topstyring og improvisation

Søren Holst

Kofoedsminde / Region Sjælland

&

Aalborg Universitet.

Institut for Sociologi og Socialt Arbejde

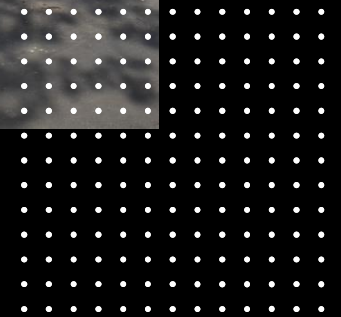
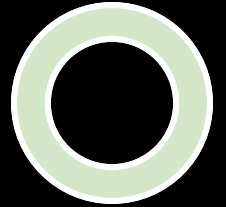
AALBORG UNIVERSITET

Kofoedsminde

- En specialinstitution for dømt udviklingshæmmede
- Eneste i Danmark med sikrede afdelinger (Endnu)

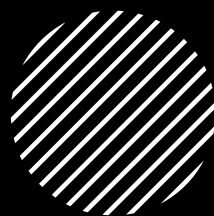
Baggrund. Min motivation for projektet

- Vold på Kofoedsminde og andre bosteder er et stigende problem
  - Mine egne erfaringer, Kofoedsmindes erfaringer, Social- og indenrigsministeriet, Arbejdstilsynet
- Tiltagende krav om metoder og evidens i det socialpædagogiske arbejde
  - Flere voldsepisoder og drab i socialpsykiatrien
  - Krav om metoder der virker
    - Eks. Socialstyrelsen ("Viden til gavn", Fra evidens til "Lovende Praksis")
Fagforbund, politikere, presse

Baggrund. Beboergruppe

- Udviklingshæmmede IQ > 70 Jvf. ICD-10 F70

En tilstand af **forsinket** eller **mangelfuld udvikling af evner og funktionsniveau,**

- barndommen,
- det samlede intelligensniveau,
- de kognitive, sproglige, motoriske og sociale evner og færdigheder

Kilde: ICD-10 WHO's diagnoseliste, 1994

Typer af kriminalitet (2019)

Voldtægt	5
Andet seksuelt forhold end samleje	3
Blufærdighedskrænkelse	9
Vold/trusler mod off. ansatte	56
Simpel vold	24
Grov vold	13
Vold i øvrigt	3
Kvalificeret brandstiftelse	1
Brandstiftelse i øvrigt	12
Frihedsberøvelse	3
Trusler	16
Tyveri	6
Røveri	6
Andre straffelovsovertrædelser	6
Særlovsovertrædelser	4
I alt	167

Domme 2000 - 2017

2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2010	2011	2012	2013	2015	2016	2017	2018	2019
-																
2001																
60	55	52	70	84	70	72	73	109	140	120	111	148	130	120	141	167

Stigning 53%

Stigning 132%

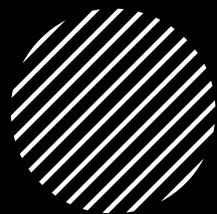

Baggrund. Personalet

- Årligt budget på 235 Mill
- 420 ansatte (+ private vikarer)
- Heraf ca. 350 ansatte der arbejder direkte med beboeren
- Faggrupper
  - Pædagoger
  - PA og PGU
  - SSA 10
  - Ikke pædagogisk uddannet personale (Medhjælpere, værkstedsassistenter og vikarer)
  - Sundhedsleder (Psykiatrisygeplejerske), psykolog, ekstern psykiater
  - Forstander, faglige chefer(3), afdelingsledere (8) koordinatore
- Forskellige former for administrativt personale
- Socialrådgivere (Visitation m.m.)
- Konsulenter, arbejdsmiljø

Standardiserede
metoder på
Kofoedsminde

Område dokumentation:
SOAS-R

Sensum One (journalisering)
Område konfliktnedtrapning:

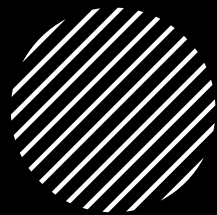
”Fælles Praksis”

Low Arousal. Herunder LA2 elementer

Standardiserede metoder på Kofoedsminde

Område: Risikovurdering

BVC (Brøset Violence Cheklist) Korttids risikovurdering

- Valideret i psykiatrisk sammenhænge

fx Abderhalden et al., 2008; Almvik et al., 2000; Sande van de et al., 2011

Ikke valideret i arbejdet med udviklingshæmmede!!

HCR-20 (Historic, Clinic, Risk 20 items) Langtids risikovurdering

- Valideret i arbejdet med udviklingshæmmede internationalt.

fx Gray, Fitzgerald, Taylor, Macculloch, & Snowden, 2007; Gray, Taylor, & Snowden, 2011; Lindsay et al., 2008; Morrissey et al., 2007; Verbrugge, Goodman-Delahunty, & Frize, 2011

Metode-definitioner

"En metode er en struktureret måde at udføre en handling på, som er italesat og tilstrækkelig tydelig og konkret til at handlingen kan reproduceres."

"En socialpædagogisk metode er en metode, der anvendes til systematisk at vurdere og stimulere en persons fysiske, psykiske og sociale udvikling eller levere vejledning, omsorg, støtte og kompenserende hjælp, der har til formål at fastholde eller udvikle en persons funktionsevne og muligheder for selvstændighed og selvbestemmelse i forhold til personens situation."

Begrebsdatabasen Socialstyrelsen, 2015

Eksempler på socialpædagogiske- “metoder”

Bengtsson 2015

Det ka' nytte

Social færdighedstræning

Empowerment

Sanseintegration

Gentle Teaching

Active Support

Livshistoriefortælling

Helsepædagogik

Anerkendende pædagogik

Neuropædagogik

Handleplaner

Relationspædagogik

ADL-træning

Struktur i hverdagen

Jeg-støttende metoder

Total Kommunikation

Mit bud på en metodedefinition

En socialpædagogisk metode bør opfylde følgende krav:

1. skal være teori- eller vidensbaseret
2. skal være systematisk og/eller manualiserbar
3. skal være operationaliserbar
4. skal være dokumenterbar
5. skal være retsetisk funderet

Pædagog dræbt med 18 knivstik

Kristian kvæstet ved ammunitionen
ritzau / july - 10. februar 2012, 12:00

Den 46-årige p...
Viborg, blev dr...
Midt...
POLITIKER

DANMARK 2. DEC. 2013
37-årig
boste

En mand er anholdt og har erkendt drabet, oplyser politiet.

Ansatt på bosted årig beboer

Et år efter Saxenhøj-drab: Risikoen vurderes tre gange i døgnet

For præcis et år siden blev en læge og en socialrådgiver fra Forsorgshjemmet Saxenhøj dræbt af en beboer. Tragedien har nu sat øget fokus på, hvordan man fremover kan sikre personalet.

TOPHIL
Små l
blodj
hurtig
Solvarm
eksplosi
fjernvar
SENER
BILLE
kyste
KL. 10.
GRAI
KL. 10.
10 tu

Fra 2012 – 2021 blev seks personer der var beskæftiget i socialpsykiatrien i Danmark dræbt, mens de passede deres arbejde

Styrk socialfaglig indsats på specialområdet med EG Sensus

EG Sensus sætter struktur på den socialfaglige indsats på specialområdet med fokus på automatisering, overblik og samarbejde.

- Samler det socialfaglige arbejde
- Få sammenhæng på tværs af hele specialområdet
- Skab mere velfærd med effekt- og ressourceteret indsats

3 dages intensivt kursus

Low Arousal 2 (LA2)

ARMIDILO-S (Boer & Haaven, 2004)

Assessment of
Risk
Manageability of
Intellectually
Disabled
Individuals who
Offend-Sexually

Cookman Presentation 4/8/11

Urolig og udadreagerende adfærd

- skab ro og trivsel gennem den anerkendte metode BBAUM

3 DAGES INTENSIVT KURSUS

MENTALISERINGS- BASERET MILJØTERAPI

Få redskaber til at forstå og se bag om
beboerens/patientens adfærd

3 DAGES INTENSIVT KURSUS

SHORT-TERM ASSESSMENT OF RISK AND TREATABILITY (START)

Christopher D. Webster
Mary-Lou Martin
Johann Brink
Tonia L. Nicholls
Sarah L. Desmarais

The BVC is the best method worldwide to predict violent behaviour on a 24 hour perspective.

The Braet Violence Checklist (BVC) is the only method that can predict aggression on a 24 hour perspective. The BVC has

VRAG

means

Violence Risk Assessment Guide

by acronymsandslang.com

Brukermanual

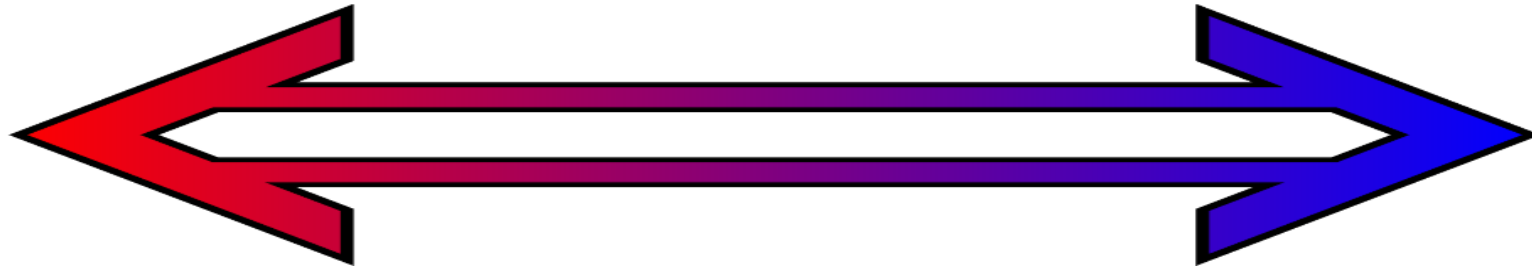
De standardiserede metoders emergens

NEW PUBLIC MANAGEMENT

KRAV OM EVIDENSBASERING

BEHOV FOR
STANDARDISEREDE METODER

Udvikler fagligheden

Ignorerer fagligheden

Yderpunkter i et kontinuum

Baseret på såvel meninger, holdninger, følelser, traditioner som faglige argumentationer, refleksioner, praksisviden og evidens

WHAT DO WE WANT?
EVIDENCE-BASED CHANGE
WHEN DO WE WANT IT?
AFTER PEER REVIEW

Spørgsmål

- At klarlægge hvorvidt de standardiserede metoder fungerer og om de fungerer efter intentionen?
- At forstå hvordan anvendelsen af standardiserede metoder til konfliktforebyggelse og voldsbekæmpelse bidrager til eller understøtter den socialpædagogiske indsats med domfældte udviklingshæmmede beboere på Kofoedsminde

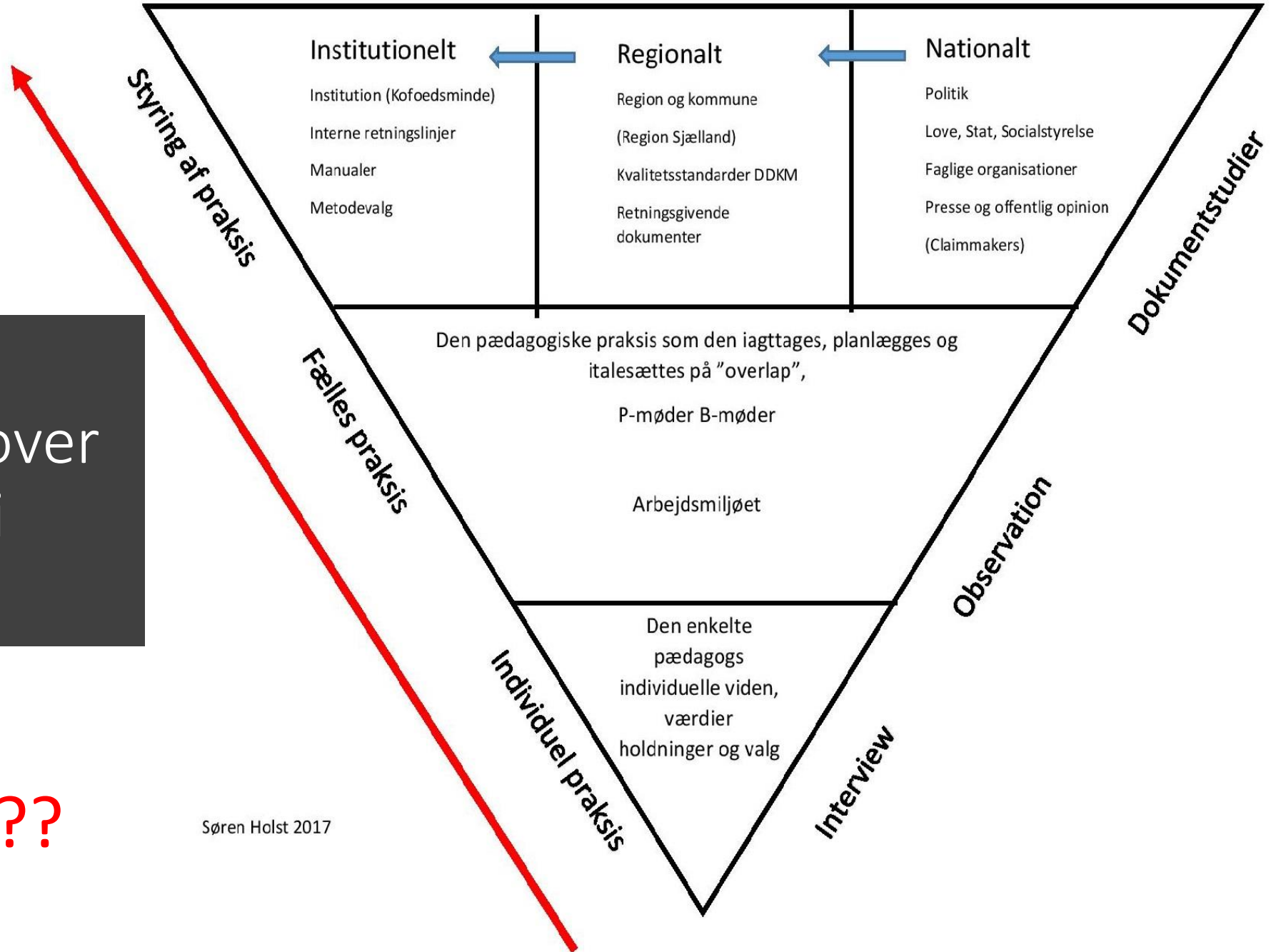
Forsknings metoder

- Etnografisk (og eksplorativ) tilgang(Hammesley and Atkinson; Spradley)
- Inspireret af Institutionel Etnografi (D. Smith) (Mapping the Social)

Overblik over empiri

Fælles Praksis???

Empiri I

- 11 Interview med personalet

2 Afdelingsledere

2 Koordinatorer

7 Pædagoger

Transskriberet og kodet i NVivo

Empiri II

- 17 observationer af møder og “overlap”

Kodet i NVivo

Empiri III

- Dokument studier

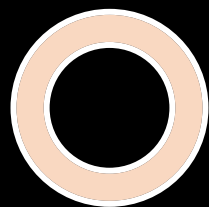
5 Lokale vejledninger og manualer

6 Regionale vejledninger

10 Ministerielle vejledninger, love,
nationale strategier, anbefalinger

Og meget mere*

Kodet i NVivo

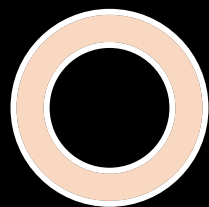

Spørgsmål 1

- At klarlægge hvorvidt de standardiserede metoder fungerer og om de fungerer efter de intentioner der er indbygget i dem?

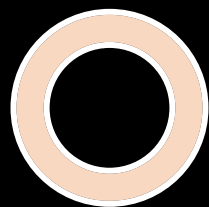

Metoderne virker

- *"Ja, altså, lige nøjagtig BVC-scoringen, det er jo en, som jeg synes, vi kan bruge i dagligdagen. Det er en af de bedste midler, synes jeg. ... (Pædagog)*
- *P: Og SOAS-R 'en, den er jo bare god til, at vi får registreret truslen og det der. Men den er også god til at se bagud*
- *I. Den er også god til at se bagud?*
- *P. Ja, hvor vi går ind og laver de analyser der, det blev jeg meget positivt overrasket over egentlig, at det var så godt.*

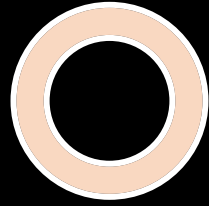
Alternativ anvendelse I

- ... BVC éns store styrke er dets analyse apparat. Over tre måneder... - eksempelvis... ser vi mønstre vi ikke får øje på i hverdagen. (Pædagog)

"Jamen, jeg bruger den, hvis det er, at mine grænser bliver overtrådt. At jeg føler, at nu kan jeg sgu ikke... det er for meget, det der, han har svinet mig til eller har truet eller har kastet noget efter mig eller. Så går jeg ind, så laver jeg SOAS-R." (Pædagog)

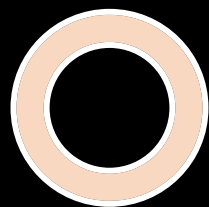

Alternativ anvendelse II

”... der har været beviser på hernede, at, at mange af de ting der sker, der er jo personalerelaterede, personaleskabte. Det kan man jo se, at når 39 ud af 40 SOAS-R’, det er med den samme, der har været på arbejde.” (Pædagog)

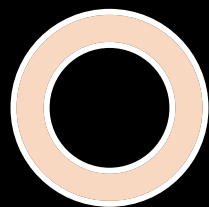

Alternativ anvendelse III

”...fordi så sidder der en fagperson, der siger, at det der du gerne vil forsøge at lære hende her, det kan ikke lade sig gøre. Fordi hun har nogle kognitive problemer ift. at forstå den måde... indlæringsting, du ved. Men du vil kunne gøre sådan; og du kan gøre sådan og du kan gøre sådan”. (Leder om HCR-20)

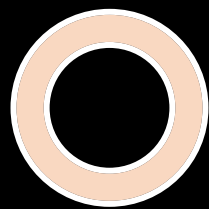

Virtuositet

- *”Som jeg startede med at sige, er det min overbevisning, at alle bruger den i baghovedet (BVC red.), uden egentlig at være klar over det, for vi laver hele tiden risikovurderinger løbende, når vi er på arbejde. Hvad vi gør, hvad vi siger, hvor vi står og hvorfor, hvordan vi agerer også personaler imellem...(Pædagog)*

Virtuositet II

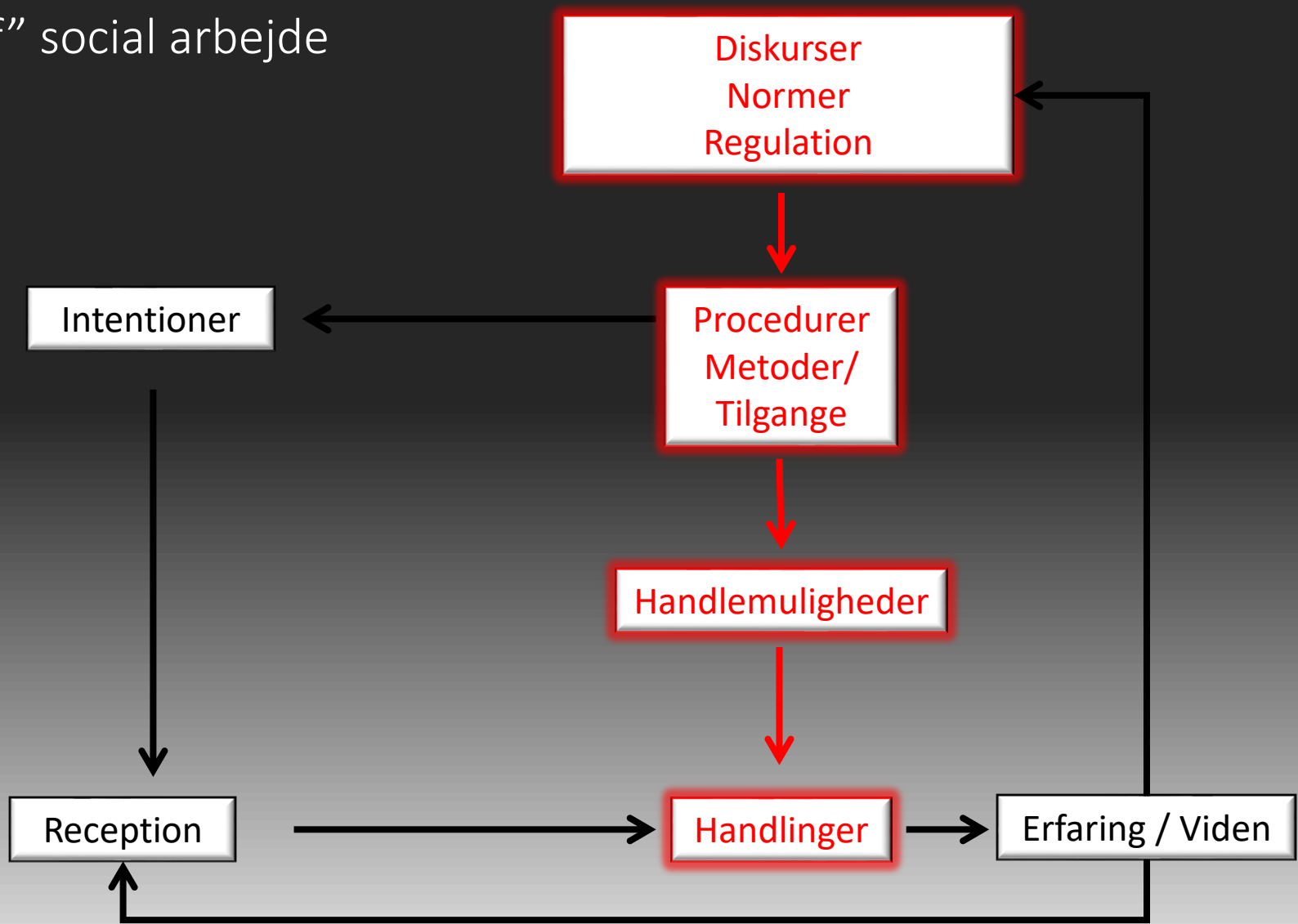
”Så man bruger jo de værktøjer, man har, ubevidst, hele tiden, selvom man måske ikke lige sætter sig ned foran skærmen og åbner dokumentet og siger, hvad er så det? Og hvad er så det? Og udfylder BVC'en, men man får jo brugt den, synes jeg i hvert tilfælde. For man går jo hele tiden og vurderer og snakker sammen, hvordan hænger verden sammen i dag... jeg vil næsten vove at påstå, at alle mine kolleger gør det, uden i mere eller mindre grad at være klar over det”

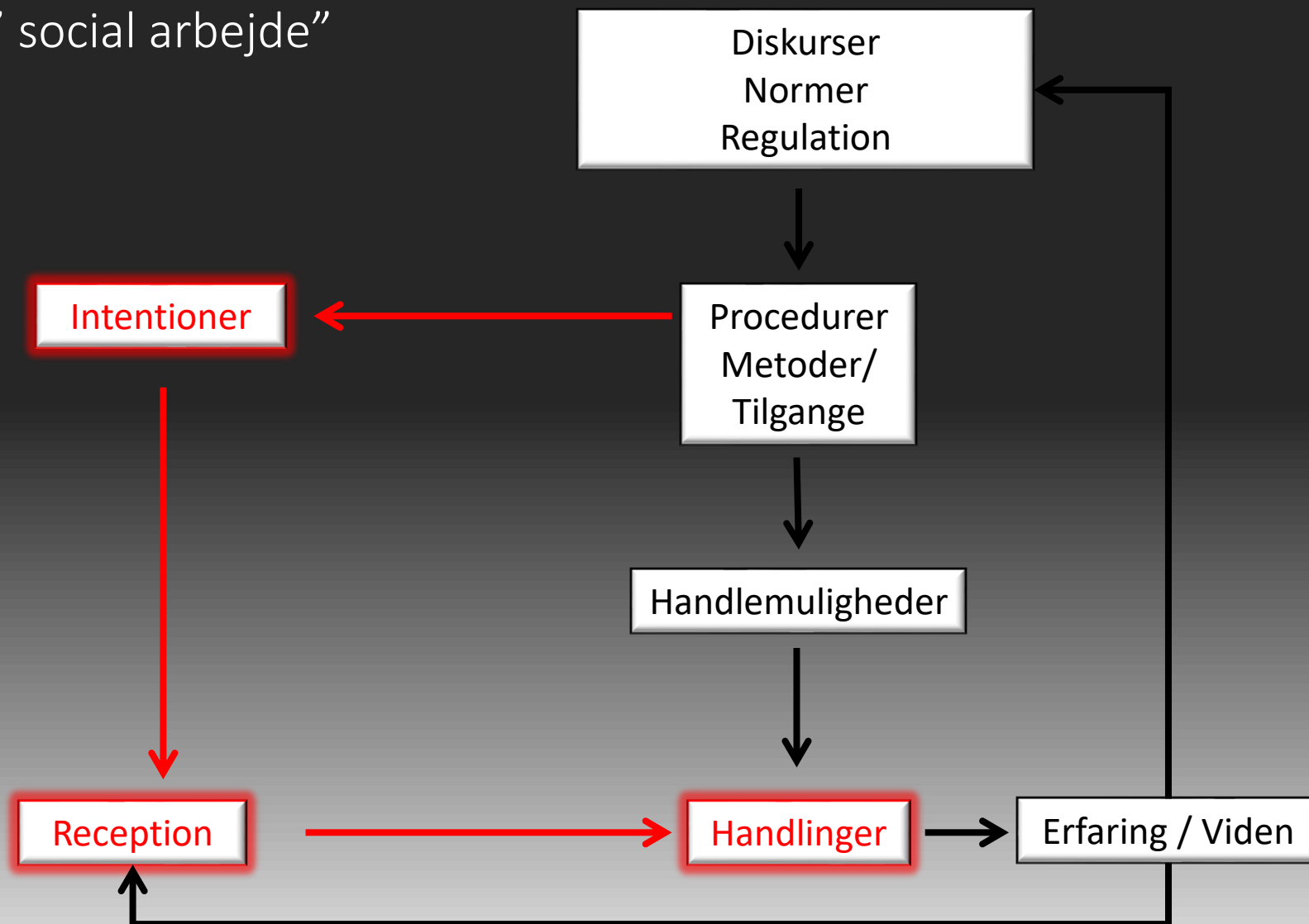
Kortet

“Styring af” social arbejde

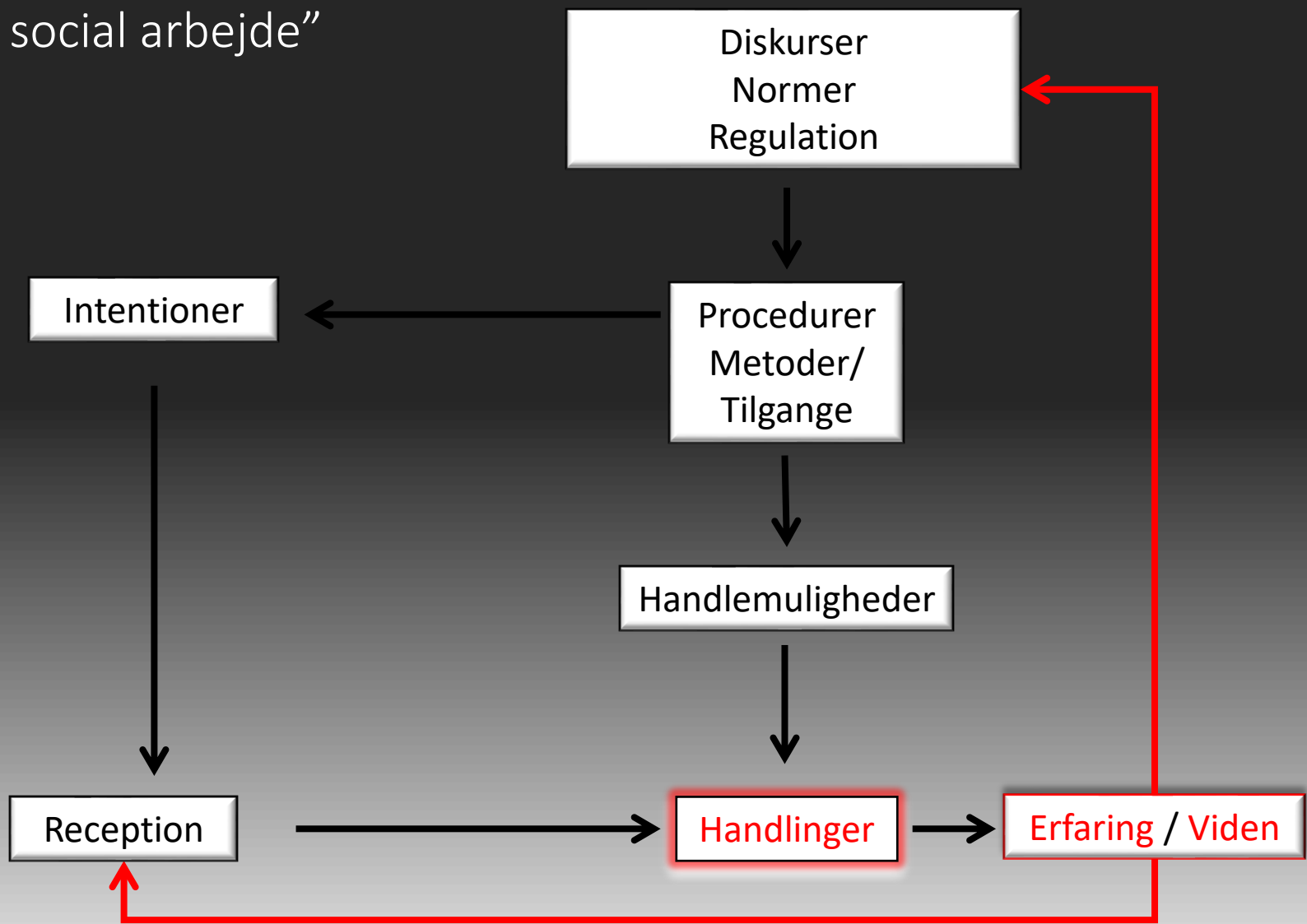
Kortet

“Styring I” social arbejde”

Kortet

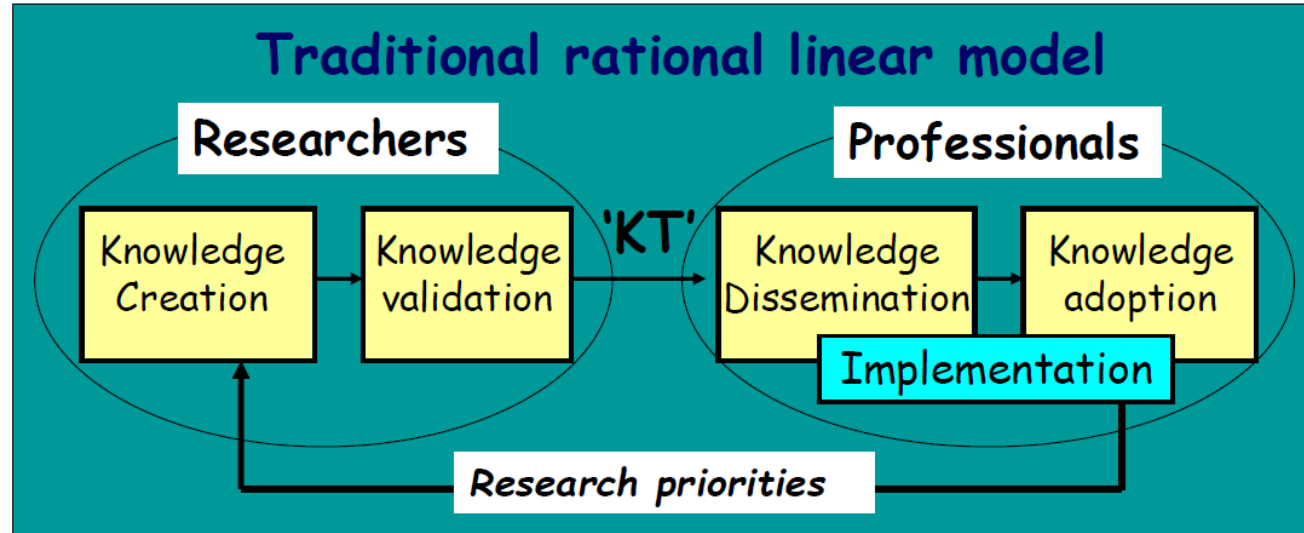
“Styring I” social arbejde”

Tak til Professor
Huw Dawis.
School of
Management
University of St
Andrews

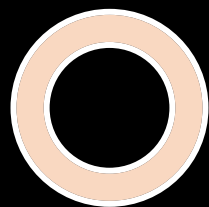
Default thinking: from *Knowing to Doing*

*Assumes rather uncomplicated relationships
between **research/knowledge** and **knowledge/action***

-- THE PROBLEMS WITH THIS MODEL --

Too - simple, rational, linear, uni-directional, individualised, unproblematised, asocial, and acontextual (otherwise, OK 😊)

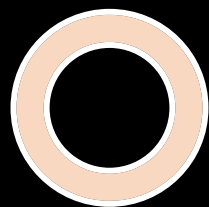

Kontekstafhængighed
vs.
kontekstuaafhængighed

- *Der er ikke en skid galt med at arbejde med metoder og at arbejde med redskaber der kan noget, fordi... jeg synes bare, at de skal komme nedefra, jeg synes at de skal afspejle... redskaberne skal afspejle den virkelighed som de skal begå sig i... men jeg synes bare at redskaberne skulle udvikles fra bunden af. De skal udvikles fra den praksis de er i (Koordinator).*

Yderligere to
modsætninger
eller dikotomier i
det

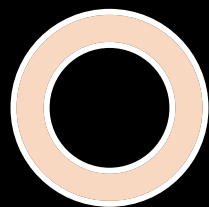
socialpædagogiske
arbejde dukker op

Generaliseret viden vs. Erfaringsbaseret viden

- Ledelsen og den faglige undervisning og efteruddannelse tog udgangspunkt i en generaliseret viden som havde højere status end den lokale erfaringsbaserede. Samtidig var ledelse og undervisere ofte relativt ukendt med de konkrete udfordringer i praksis*

* Høgsbro, Kjeld, Mette Rømer, og Søren Holst. 2020. "Faglig identitet og funktion i arbejdet for mennesker med kognitive problemer". Tidsskrift for Socialpædagogik 23(1):67-78.

Metodisk stress vs. Moralsk stress

- Metodisk stress: Metoderne og den viden vi har tilegnes os passer ikke til den virkelighed eller kontekst de skal anvendes i
- Moralsk stress: De metoder vi skal anvende kommer i modsætning til de værdier vi har som pædagoger

Pædagoger skal kunne håndtere den **flertydighed** der er i arbejdet med mennesker. Og den **frustration** som kan opstå når de metoder eller teorier man lærer ikke passer ind i virkeligheden.

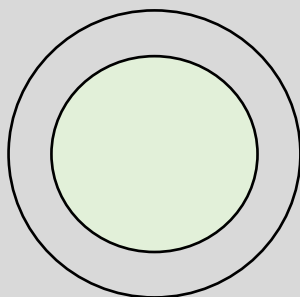
Når kortet ikke passer med landskabet!

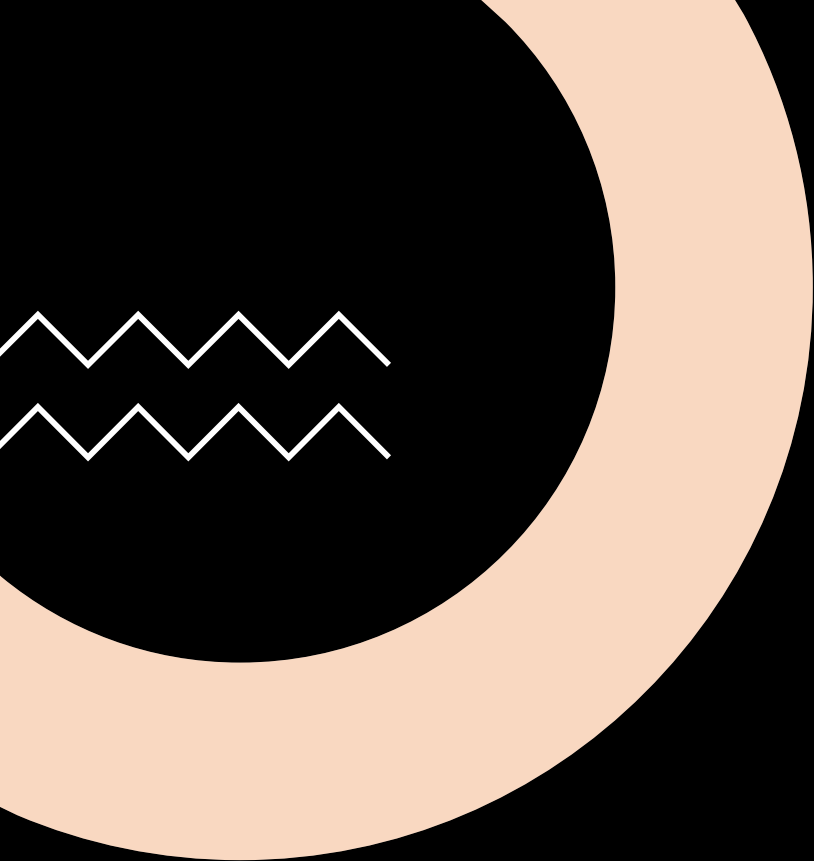
De evige dilemmaer

”Socialpædagogikken udspiller sig i et kompliceret felt hvor medarbejderne professionelt skal kunne håndtere en række konflikter mellem forskellige former for lovgivning og forskellige præmisser for de politiske målsætninger (Engen m.fl. 2019). Man skal kunne regulere bevægelsesfriheden uden at komme i konflikt borgernes frihedsrettigheder. Man skal tage initiativ og skabe rammer uden at komme i uoverensstemmelse med deres krav på autonomi og medindflydelse. Man skal forhindre dem i at komme galt afsted eller komme til at skade andre, og man skal i visse tilfælde begrænse valgmuligheder og stimuli uden at frarøve dem enhver mulighed for at rehabilitere deres evner til selv at træffe valg og tage beslutninger. I arbejdet med personer med dom, er det yderligere et dilemma, at socialpædagogen, ud over sin funktion som omsorgsperson, samtidig også skal udfylde rollen som kontrolinstans, der i nogle tilfælde må indrapportere eksempelvis vold mod personalet til myndighederne. Dermed kan socialpædagogen medvirke til at beboeren får fastholdt eller måske skærpet sin straf (Holst 2018).

Der er tale om vanskelige valg mellem skærmning og selvbestemmelse, motivation og læring, omsorg og kontrol.”

* Høgsbro, Kjeld, Mette Rømer, og Søren Holst. 2020. ”Faglig identitet og funktion i arbejdet for mennesker med kognitive problemer”. Tidsskrift for Socialpædagogik 23(1):67–78.

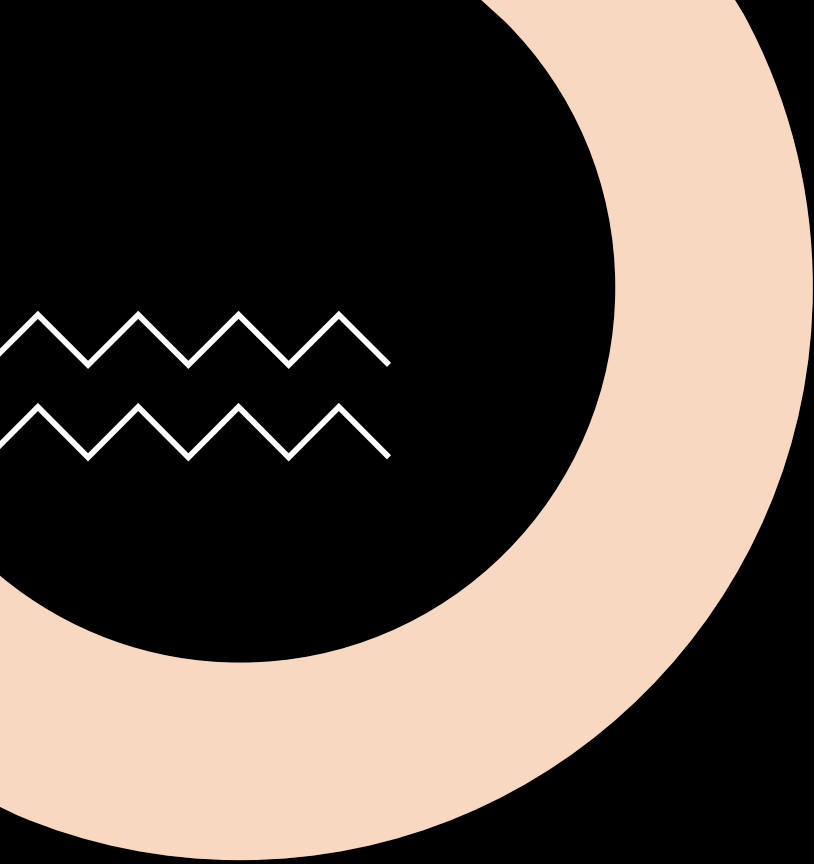
Nogle konklusioner

De standardiserede metoder har til mål at højne professionen, men metoderne anvendes ofte ikke som intenderet, men de ender alligevel med at understøtte og disciplinere praksis, hjulpet på vej af personalets personlige og faglige kompetencer

De standardiserede metoder får derved en positiv virkning, men på en anden måde end påtænkt

Udviklere af standardiserede metoder bør være i tæt dialog med praksis. Både når metoderne udvikles og når de implementeres

Nogle konklusioner

Metoderne bliver bærere af viden om praksis og viden om beboerne, gennem deres systematik.

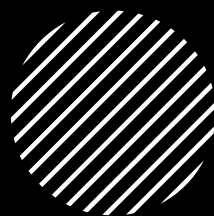
De skaber et fælles sprog, der fokuserer systematisk på at nedtrappe konflikter, og voldsforebyggelse

Gennem systematik og dokumentation medvirker de standardiserede metoder til at afdække og formidle viden

Pointe

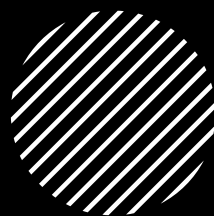

- Standardiserede metoder er anvendelige og virker!
- Standardiserede metoder virker ikke i sig selv, men skal medieres og fortolkes af fagfolk.
- Standardiserede metoder bør udvikles og anvendes i et krydsfelt mellem faglig og teoretisk viden, personlige og faglige kompetencer samt en god organisering og ledelse af den socialpædagogiske praksis.

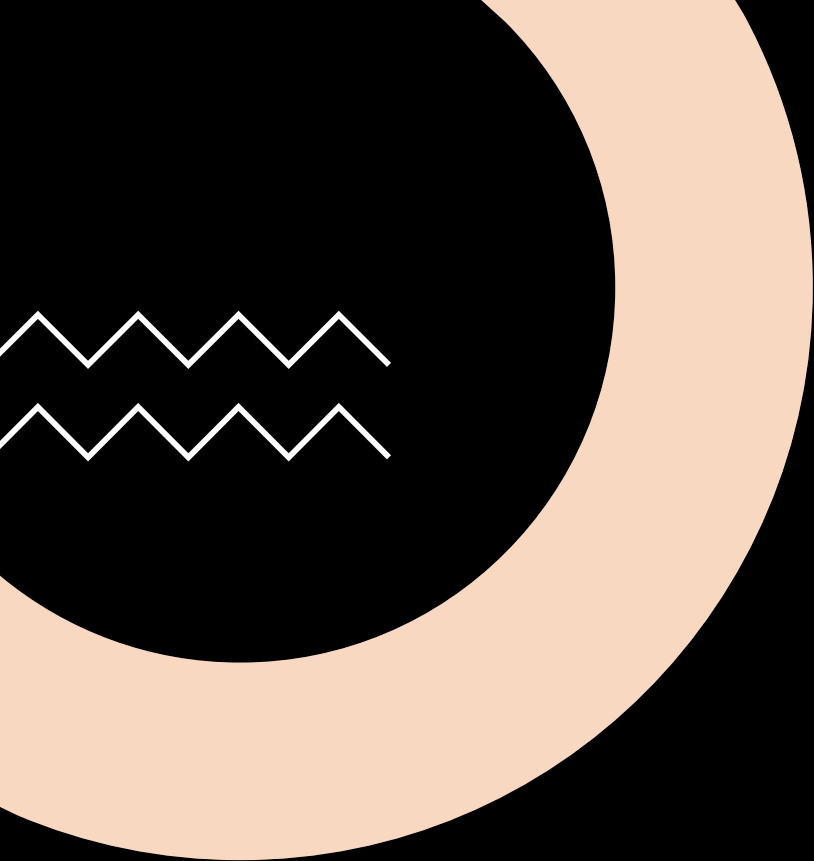

Pointe

- Vi skal være opmærksomme på, at de standardiserede metoder ikke bliver for bestemmende og for styrende i det socialpædagogiske arbejde.
- Faglighed og dømmekraft som rækker ud over den teoretiske viden er en grundforudsætning for god praksis!
- Vi skal huske hvem metoderne er til for og hvorfor!

Igangværende forskning på Kofoedsminde

Se mere på
<https://kofoedsminde.dk/forskning/>

Norsk Dansk projekt om arbejdsidentitet og organisationskultur

Første delstudie foreligger. Anden del udføres i 21 og 22

Beboernes Stemme

Forventes afsluttet i 21

BVC Validering i forhold til Kofoedsminde beboere

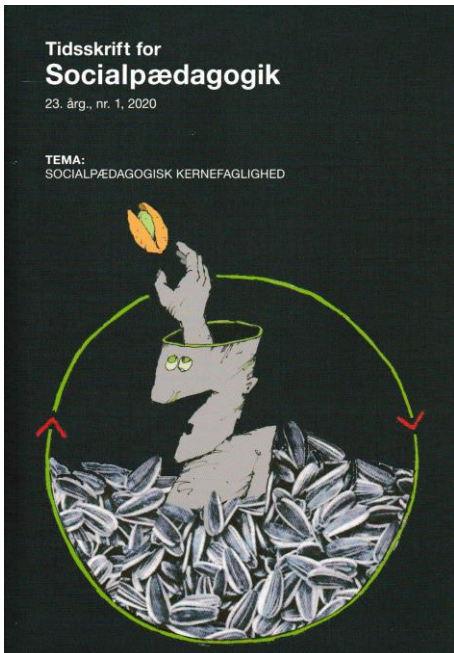
Forventes afsluttet i starten af 22

Forskning i organisation og ledelse. Udføres af Ph.d. studerende og udviklingskonsulent Charlotte Munch

MELLEM TOPSTYRING OG IMPROVISATION
STANDARDISEREDE METODER TIL VOLDSPREBYGGELSE OG
KONFLIKTHANDTERING I DEN SOCIALPÆDAGOGISKE INDSATS MED
DOMFELDTTE UDVIKLINGSHÆMMEDE
AF
SØREN HOLST
PH. D. AFHANDLING 2018

Litteratur:

Holst, Søren. 2018. “Mellem topstyring og improvisation”. Aalborg Universitetsforlag.

Høgsbro, Kjeld, Mette Rømer, og Søren Holst. 2020. “Faglig identitet og funktion i arbejdet for mennesker med kognitive problemer”. *Tidsskrift for Socialpædagogik* 23(1):67–78.

Kontakt

Søren Holst

sho@regionsjaelland.dk

Afhandlingen kan
downloades fra

**Aalborg Universitets
Forskningsportal**

[https://vbn.aau.dk/ws/portalfiles/portal/297488504/
PHD_Soeren_Holst_E_pdf.pdf](https://vbn.aau.dk/ws/portalfiles/portal/297488504/PHD_Soeren_Holst_E_pdf.pdf)

og fra

**Kofoedsminde
Hjemmeside**

<https://kofoedsminde.dk/forskning/udgivelser/>